

๑. ชื่อกระบวนการจัดการความรู้ :

การพัฒนาการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ด้วยการสะท้อนคิด : กระบวนการคิด
อย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ด้วยตะกร้า ๓ ใบ”

๒. ชื่อชุมชนนักปฏิบัติ :

ภาควิชาการพยาบาลเด็กและการบริหารการพยาบาล

๓. ยุทธศาสตร์ :

การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพของชุมชนและสังคมอาเซียน

๔. ที่มาและความสำคัญของผลงาน :

ในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เมื่อนักศึกษาได้ผ่านการ
จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี และภาคทดลอง เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักศึกษามีความรู้ความ
เข้าใจ และได้ฝึกประสบการณ์กับสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำเนื้อหาวิชาการ ไปประยุกต์ใช้
ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วย ทางวิทยาลัยฯ ได้จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นครั้งแรกในวิชาหลักการ
และเทคนิคการพยาบาล ซึ่งในการฝึกครั้งนี้ นักศึกษาจะได้ฝึกทักษะการพยาบาลและการใช้กระบวนการ
พยาบาล ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพตามแบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน และได้ใช้การสะท้อนคิด :
กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ด้วยตะกร้า ๓ ใบ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดอัตลักษณ์ของ
บัณฑิตในการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (SHaPE) ทั้งด้านจิตอาสา (service mind : S) มี
ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility : H) มีสมรรถนะทางวิชาชีพ (Professional Competency : aP) และ
การส่งเสริมการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Engagement : E) ส่งผลให้บริการอย่างมี
คุณภาพ ผู้รับบริการพึงพอใจต่อการให้บริการสุขภาพ

๕. ปีที่เริ่มกระบวนการ :

๒๕๖๐ และ ๒๕๖๒

๖. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการ :

เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีพฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (SHaPE)

๗. กระบวนการดำเนินงาน :

การดำเนินการ

การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติวิชาชีพปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ รุ่นที่ ๒๙ เพื่อพัฒนาการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ด้วยการสะท้อนคิด : กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเชิงสร้างสรรค์ด้วยตะกร้า ๓ ใบ ในประเด็น ๓ คำถาม ๑) รู้สึกอย่างไร ๒) ได้เรียนรู้อะไร ๓) นำไปประยุกต์ใช้อย่างไร โดย

๑. แบ่งกลุ่มนักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มละ ๕-๖ คน หอผู้ป่วยละ ๓ สัปดาห์ จำนวน ๒ หอผู้ป่วย
๒. แจกแบบฟอร์มบันทึกสะท้อนคิดพร้อมชี้แจง การบันทึกการสะท้อนคิด ด้วยแนวคิดตะกร้า ๓ ใบ ในประเด็น ๓ คำถาม

๑) รู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ให้นักศึกษานำบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และสะท้อนความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง

พัฒนาการรับรู้ ความรู้สึก การคิด ของตนเอง

๒) ได้เรียนรู้อะไรเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ให้นักศึกษานำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พัฒนาการคิดวิเคราะห์

๓) นำไปประยุกต์ใช้อย่างไร

ให้นักศึกษานำการนำไปประยุกต์ใช้

พัฒนาการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์

๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มและสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

พัฒนาการฟังอย่างลึกซึ้ง ใช้สุนทรียสนทนา การแขวนลอยความคิด

เข้าใจเกี่ยวกับมุมมองที่แตกต่างหลากหลายของบุคคล

สามารถรับรู้คตินิยมของตนเอง ไม่นำความคิดเห็นตนเองไปตัดสินผู้อื่น

กระบวนการ

๑. นักศึกษาต้องได้ลงมือปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเอง ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง
๒. ศึกษาข้อมูลอย่างลึกซึ้ง จากประวัติผู้ป่วย
๓. ซึ่งต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง มีการดูแลเอาใจใส่ จนผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ จนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ให้ความร่วมมือในการพยาบาล ตลอดจนดูแลเอาใจใส่สุขภาพตนเอง ปฏิบัติตามคำแนะนำ ดูแลจนผู้ป่วยรู้สึกได้รับการดูแลที่ดี
๔. อาจารย์ให้ร่วมปฏิบัติการพยาบาลกับนักศึกษา และเฝ้าต่อสถานการณ์จุดวิกฤตที่เป็นจุดสำคัญ รู้สึกสะกิดใจ ชี้ให้นักศึกษาได้สะท้อนคิด การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
๕. มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างนักศึกษาแต่ละคน

๘. ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ :

นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (SHaPE) อยู่ในระดับ ดี = ๔.๔๕ โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้

๑. จิตอาสา (service mind) อยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ย = ๔.๖๒
๒. ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) อยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ย = ๔.๖๐
๓. สมรรถนะทางวิชาชีพ (Professional Competency) อยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย = ๔.๒๖
๔. การส่งเสริมการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Engagement) อยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ย = ๔.๕๘

๙. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ :

ผู้ป่วย มีเหตุการณ์/ สถานการณ์จุดวิกฤตที่เป็นจุดสำคัญ
ผู้สอนภาคปฏิบัติ เป็นผู้ชี้แนะ เห็นความสำคัญในการสะท้อนคิดที่มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรม
การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษา
นักศึกษา ความแตกต่างในการรับรู้ต่อเหตุการณ์

๑๐. แนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ครั้งต่อไป :

ขยายแนวปฏิบัติไปในรายวิชาภาคปฏิบัติอื่นๆ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องการพัฒนาพฤติกรรม
การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
จัดเวทีเล่าเรื่อง แลกเปลี่ยนประสบการณ์พฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของ
นักศึกษาจากการขึ้นฝึกปฏิบัติ

๑๑. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน :

ความไม่ต่อเนื่องของผู้สอนภาคปฏิบัติ ซึ่งควรมีการส่งต่อและเชื่อมโยงการสะท้อนคิดในการ
พัฒนาพฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เพื่อให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อวิชาชีพ ส่งผลต่อการ
ดำเนินชีวิต การใช้ชีวิตอย่างมีสติ และการดูแลครอบครัว

วัชร ไซยจันดี

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปองค์ความรู้